

INSPIRATIONSKATALOG

Affald og genbrug i børnehøjde

Undervisningsmateriale, kreative aktiviteter, lege og spil, projekter, planter og jord, børnebøger

Udarbejdet af Klimaambassadørordningen og til brug i daginstitutioner i Hvidovre Kommune.

klima@hvidovre.dk - klima.hvidovre.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Undervisningsmateriale	2
Affald for børn - mellem institution og hjem	2
Leg og spil	3
Sorteringsøvelse på samleband	3
Sorteringsspil.....	4
Kreative aktiviteter	5
Dyr af genbrugspap.....	5
Jord og planter	6
Dyrk grøntsagerne igen	6
Projekter til institutionen	7
Byttereol.....	7
Kompostbeholdere	8
Nye farvekridt af gamle	9
Billedbøger om affald og genbrug	10

UNDERVISNINGS- MATERIALE

AFFALD FOR BØRN - MELLEM INSTITUTION OG HJEM

Hvad går det ud på

Materialet indeholder en række små fortællinger om børn og deres familier, i Skralderup kommune. Fortællingerne tager udgangspunkt i forskellige affaldsrelaterede temaer og er skrevet så de kan læses op for børnene.

Desuden indeholder materialet en række forslag til affaldsrelaterede aktiviteter.

Aktiviteterne er opdelt i tre kategorier: Læringsforløb og lege, Kreative projekter og Fra jord til bord.

Hvad er formålet

Fortællingerne:

Formålet er at inspirere til diskussioner omkring affaldshåndtering samt vise, at der er mange forskellige måder at håndtere affald på.

Aktiviteterne:

Formålet er at støtte opbygningen af gode vaner, vise hvordan affald er en ressource samt vise at det er muligt at gøre en forskel selvom det tager tid.

Materialets indhold

Om hæftets opbygning og aktiviteter

Pædagogiske principper for aktiviteterne

Kreative projekter

- Skraldedrager
- Lygter til den mørke tid
- Skraldeskrot-værksted
- Slikpapirspynt - god til jul og fødselsdage!
- Lav selv papir

Læringsforløb og lege

- Hvor meget skrald laver vi?
- Skraldebanden kommer
- Hvor forsvinder skraldet hen?
- Skraldesvinets leg

Fra jord til bord

- Lav en have til grønt og urter
- Kompost og orme
- Forældre-høstfest

Historierne er skrevet i forbindelse med et samarbejde mellem professionshøjskolen UCC, Aarhus universitet og Københavns kommunes afdeling for Bæredygtig Udvikling

LEG OG SPIL

SORTERINGSØVELSE PÅ SAMLEBÅND

Hvad går det ud på

Der stilles en kasse for enden af bordet med blandet affald (pap, hård plast, metal, papir, glas, rest osv.).

Et barn lægger et stykke affald op på båndet. Båndet er et stykke stof, samlet i enderne, så det fungerer som et transportbånd rundt om bordet.

Under bordet ligger et barn og får båndet til at køre, ved at trække i stoffet.

De andre børn tager affaldet fra båndet og lægger det i de sorteringsspande hvor det hører til.

Hvad er formålet

Øvelsen er en sjov og aktiverende måde at lære børnene at sortere. Sorteringen giver børnene materialekendskab og kan lede til snakke om de forskellige typer affald samt færdigheder i korrekt sortering.

Hvad skal man bruge

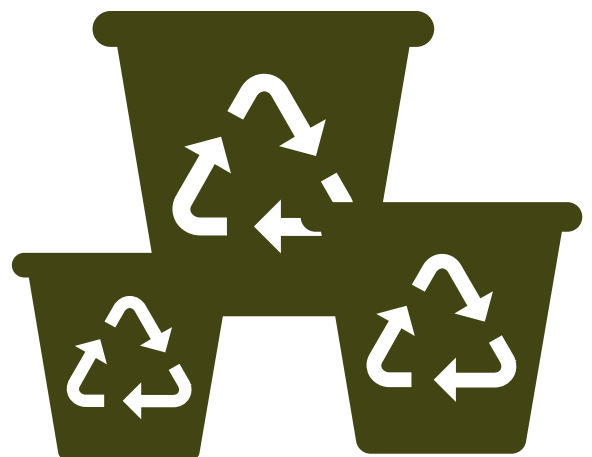
- Et bord
- Et langt stykke stof, sat sammen i enderne, så det kan nå rundt om bordpladen.
- Forskellige typer affald: Plast, pap, metal, papir, glas, rest osv.
- En kasse til affaldet
- Sorteringsspande

Ide:

Når børnene er blevet gode til at sortere, kan øvelsen laves på tid, dette giver en sjov ekstraudfordring.

Læreplanstemaer

- 1. Alsidig personlig udvikling
- 2. Social udvikling
- 4. Krop, sanser og bevægelse

LEG OG SPIL

SORTERINGSSPIL

Hvad går det ud på

1. Fordel sorteringsspandene i forskellige former for sortering. F.eks. plastik, metal, madaffald, glas, restaffald etc. Begynd evt. med bare to spande til restaffald og genanvendelse.
2. Placér alle brikkerne på bordet med billedet nedad.
3. Hver spiller el. hold vender én brik ad gangen og beslutter hvilken sorteringsspand affaldsbrikken skal i. Er svaret rigtigt modtager man 1 point.

Dem med flest point vinder spillet, når alle brikker er vendt.

Hvad er formålet

Med dette spil kan børnene få en bedre forståelse for det affald de ser i deres hverdag og lære mere om hvad det er lavet af og hvordan det kan sorteres og genbruges. Det kan være svært - selv for voksne! Spillet er derfor en sjov måde at øve sig i sortering.

Hvad skal man bruge

- 60 brikker med forskellige typer affald
- 6 brikker med sorteringsspande
- Evt. saks, farveblyanter eller tusser

Find billeder af affaldstyper fra din institution på internettet, print og klip ud til brikker.

Du kan også selv tegne brikker og få børnene til at hjælpe.

Gentag med sorteringsspandene.

Print eller tegn på tykt papir eller pap. Brug f.eks. gerne pap/papir der er tilovers fra andre projekter.

Kig her for inspiration:

<https://www.adventure-in-a-box.com/printable-recycling-game/>

Læreplanstemaer

- 1. Alsidig personlig udvikling
- 3. Kommunikation og sprog
- 4. Kultur, æstetik og fællesskab

KREATIVE AKTIVITETER

DYR AF GENBRUGSPAP

Hvad går det ud på

Genbrug pap og kasser ved at lave sjove og kreative dyr. Lav f.eks. en zoologisk have, en bondegård eller børnenes yndlingsdyr.

1. Print og klip skabelonerne ud eller lav dine egne.
2. Brug skabelonerne til at tegne dyr på papret og klip ud.
3. Mal dyrene og lad dem tørre helt.
4. Lim evt. haler på.
5. Snit i dyrene, der hvor arme og ben skal sidde og sæt disse på.
6. Så er dyrene færdige og legen kan begynde.

Hvad er formålet

At genbruge eks. pap til nye formål giver et billede af, at pap er en ressource, frem for affald, som vi ellers betragter det som. Samtidig giver aktiviteten børnene mulighed for, at sanse, være kreative, arbejde med æstetik og lave noget i fællesskab.

Hvad skal man bruge

- Tykt pap
- Saks
- Vandfarve eller lign.
- Pensler
- Lim
- Materiale til haler, fx snor eller piberenser

Du kan finde skabeloner til leopard, elefant, abe, søløve og kamel på vores hjemmeside: klima.hvidovre.dk.

Læreplanstemaer

- 1. Alsidig personlig udvikling
- 4. Krop, sanser og bevægelse
- 6. Kultur, æstetik og fællesskab

JORD OG PLANTER

Antal portioner | Forberedelsestid | Samlet tid

DYRK GRØNTSAGERNE IGEN

Hvad går det ud på

Der vil altid være grøntsagsrester tilbage f.eks. gulerodstoppe, salatstumper og rødder fra porrer, fennikel, forårsløg og alverdens løg. Disse kan nemt gendyrkes - både inde og ude.

Hvad er formålet

Dette er en god aktivitet i form af praktisk forståelse af hvor maden kommer fra og hvordan den dyrkes. Samtidig lærer børnene om værdien i den mad de spiser og hvordan en ressource som grøntsager kan gendyrkes og få nyt liv. De kan selv få lov til at give f.eks. guleroden de lige har spist nyt liv og se den vokse.

Hvad skal man bruge

- Glas, skål eller lign.
- Vand
- Jord til udplantning

Skær et par cm fra rod/top

Skift vand jævnligt

Stil lyst

Ideer

Top - gulerod, ananas, krydderurter, rødbede, radise

Rødder - porre, forårsløg, løg, fennikel

Kerner (i jord) - citron, chili, tomat, græskar, peberfrugt,

Læreplanstemaer

- 1. Alsidig personlig udvikling
- 5. Natur, udeliv og science

PROJEKTER TIL INSTITUTIONEN

BYTTEREOL

Hvad går det ud på

Prøv at lave en byttereol i jeres institution. Forældre og børn kan her stille deres brugte legetøj, børnetøj, bøger eller lign. De voksne kan også lave en byttereol til dem selv - jo mere genbrug jo bedre!

Stil reolen op et sted hvor alle ser den. F.eks. hvor børnene har deres overtøj, så den bliver set når forældrene henter dem. Snak gerne med børnene om hvad det vil sige at genbruge og om de måske har noget legetøj de ikke leger med mere.

Hvad er formålet

Med en byttereol kan tingene få ny ejer og nyt liv. Samtidig giver det mulighed for børnene at reflektere over deres egne ting og hvad det vil sige at genbruge.

Byttereol fra Baunevangen

Hvad skal man bruge

- En reol - byg en selv eller find en genbrugsreol
- Masser af fine ting der kan genbruges

Alternativt kan der bruges kasser til opbevaringen af det der skal byttes, eller en kombination af reol og kasser.

Ide

Lav to forskellige reoler, en til de voksne og en til børnene.

Voksenreolen er målrettet til forældre, med børnetøj og mere praktiske genstande.

Børnereolen kan bruges til legetøj, bøger og lign. hvor børnene selv kan være med til at bytte deres gamle ting.

Læreplanstemaer

- 6. Kultur, æstetik og fællesskab

PROJEKTER TIL INSTITUTIONEN

KOMPOSTBEHOLDERE

Hvad går det ud på

Organisk affald fra udendørsarealer og køkken indsamles og lægges i kompostbeholderen. Der kan tilføjes orme, som hjælper med at nedbryde det organiske affald.

Når affaldet er nedbrudt, kan den nye jord bruges til nye planter.

Hvad er formålet

Med kompostbeholderne kan organisk affald blive til næringsrig muld, ved at nedbrydes af mikroorganismer og orme. Den nye muld kan bruges, til at give næring til nye planter. Ved at have kompostbeholdere stående i institutionen, får børnene indblik i et af de kredsløb som er helt centrale i økosystemet.

Hvad skal man bruge

- Kompostbeholder
- Organisk affald fra udendørsarealer og køkken
- Orme
- Jord til opstart

Orme og jord kan anskaffes hos Vej og park, affald og ressourcer.

Læreplanstemaer

- Natur, udeliv og science

PROJEKTER TIL INSTITUTIONEN

NYE FARVEKRIDT AF GAMLE

Hvad går det ud på

Hvis I har mange små stumper eller ødelagte farvekriddt, kan disse genbruges og børnene kan sagtens være med.

1. Saml farvekriddtene og fjern eventuelt papir. En voksen skærer dem ud i mindre stykker.
2. Forvarm ovnen til ca. 120 °C.
3. Fyld formene med farvekriddt i et passende lag. Men fyld ikke helt til kanten.
Lav i ens farver eller prøv at lave regnbuefarvekriddt.
4. Bag kriddtene i 15-20 min eller indtil de er smeltede. Husk at holde godt øje.
5. Tag kriddtene ud af ovnen og lad dem afkøle og stivne helt. Tag dem derefter ud af formene. Nu kan der igen tegnes!

Hvad er formålet

Ved at genbruge rester af farvekriddt, spares der både ressourcer og børnene får indblik i de muligheder der findes for genanvendelse, på en sjov måde.

Hvad skal man bruge

- Stumper eller ødelagt farvekriddt
- Gammel muffinform eller en anden sjov form. Skal være ovnsikker f.eks. silikone.
- Kniv

Læreplanstemaer

- 5. Natur, udeliv og science

BILLEDBØGER OM AFFALD OG GENBRUG

Der er efterhånden udgivet en del billedbøger omkring affald og genbrug, så der er nogle til både de helt små og de større børn i institutionen.

Bøgerne kan både bruges til at kigge i/læse af de enkelte børn, til at blive læst af pædagog og enkelt barn eller til højtlesning for en gruppe børn.

Billedbøgerne kan være en enkel måde at give en forståelse, skabe opmærksomhed, refleksioner og diskussioner omkring affald og genbrug, i børnenes hverdag.

Alle de foreslåede billedbøger kan findes på kommunens biblioteker. Spørg bibliotekaren hvis du har brug for hjælp til at vurdere hvilken aldersgruppe/hvilket formål bøgerne passer til. Ved at låne bøgerne i stedet for at købe dem, bidrager du til et nedsat ressourceforbrug og du har samtidig mulighed for at prøve flere af, uden at det koster noget.

Forslag til bøger

Vitello redder verden

Af Kim Fupz Aakeson og Niels Bo Bojesen (2017)

Bettinas Badekar

Af Flemming Quist Møller (2017)

Hvorfor skal jeg genbruge?

Af Mike Gordon (2005)

Lille Mus rydder op

Af Rina Dahlerup (2014)

Peter Pedal planter et træ

Af Margret Ray

Plastiksuppe

Af Judith Koppens, Andy Engel og Nynke Talsma (2018)

Første gang Martin passer på miljøet

Af Roderick Hunt, Annemarie Young og Alex Brychta

Mogens og mugge

Af Ulrik T. Skaftø (2010)

Jeg kender en skraldemand

Af Susanne Schürmann (2009)

Uhyret i søen

Af Genevieve Cote (2012)

10 ting jeg kan gøre for at hjælpe verden

Af Melanie Walsh (2008)

Derfor kom dyrene ind til byen

Af Michael Foreman (2011)